

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. IV. Potest unus minister simul plures baptizare applicando omnibus simul materiam & dicendo: Ego vos baptizo &c. validè semper, licitè non nisi in necessitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

36. Si extra necessitatem, Majorem verisimilitudinem habet sententia Suarj in Diacono Baptizante solemniter extra necessitatem sine commissione expressa, aut tacita; cum certum sit, ipsum tunc mortaliter delinquere. Sed an solum usurpando jus alienum, an verò etiam exercendo Ordinem, quem non habet, dubium relinquatur; & ideo dubia irregularitas.

Adhuc dubia est irregularitas

Sicut superius diximus ex Pontificali Romano Diaconum oportet ministrare ad altare, baptizare, & predicare; si ergo non exercet actum Ordinis, quem non habet, ministrando ad altare; cur potius baptizando exercebit? Scio Diaconum principaliter ordinari ad ministerium altaris; unde & illud sine cuiuspiam consensu aut commissione licite exercet; sed dico minus principaliter sive secundario etiam consecrari ad solemniter baptizandum, sicuti ad predicandum.

Concludo: quandoquidem lex irregularitatis, de qua hic disputamus, sit pœnalis; leges autem pœnales regulariter odiosæ, adeoque restringendæ juxta Reg. 15. de Reg. Juris in 6. *Odia restringi, & favores conveniunt ampliari*, posset alicui non improbabilius videri, Diaconum minimè ligari lege illâ, etsi solemniter baptizet absque licentia rationabili Sacerdotis; jus enim loquitur de non ordinato, puta nec primario, nec secundario ad talem actum; negatio quippe utpotè malignantis naturæ, ut loquuntur Philosophi, tollit totum, præsertim in odiosis.

Maximè enim lex pœnalis qualis est lex irregularitatis sit restringenda.

37. Equidem contrarium est communis sententia, à qua non facile in praxi recedendum. Fundatur; quia licet Diaconus ordinatus sit minus principaliter ad baptizandum, tamen cum subordinatione ad licentiam sive commissionem ministri ordinarij; adeoque sine illa baptizans, exercet actum Ordinis, quem non habet; quippe non ordinatur, ut per se baptizet; sed potius ut sit aptus seu idoneus minister, cui committatur verbi divini prædicatio, atque solemnitas Baptismi ob rationabilem causam administratio.

Contrarium equidem fundatur in communi sententia.

38. Dico tertio multi probabiliter docent, laicum solemniter baptizantem non fieri irregularem, eò quod in jure non reperitur hæc irregularitas laicis imposita (quod tamen requiritur c. 18. de Sent. excommunic. in 6. ibi: *Licet in hoc remerariè agat, irregularitatis tamen (cum id non sit expressum in iure) laicum non incurrit*) quippe caput supra citatum 1. de Cler. non ord. minist. juxta Titulum suum satis verificatur in Clerico.

Laicus solemniter baptizans probabiliter non est irregularis. c. 18. de sent. excomm. in 6.

Auctores pro hac sententia vide apud Suarium supra disp. 31. sect. 4. Ubi contrarium docet esse probabilius, eò quod verba textus sint generalia; *Si quis*, inquit Pontifex, *baptizaverit non ordinatus*. Constat autem laicum non esse ordinatum.

Suarez.

Verius est oppositum.

Nec refert quod de Rubrica Tituli dicebatur; quippe multi eruditi viri adnotarunt in aliquibus codicibus in illo Titulo non legi, *de Clerico non ordinato*; sed simpliciter, *de non ordinato*; & nunc, inquit Suarez supra, ita legitur in septem manuscriptis codicibus Gregorianis.

39.

Accedit Decretalem illam longè esse antiquiorem Rubricâ illius Tituli, ut proinde per illam Textus non debeat restringi. Aliud fortè est de Rubricis juris civilis, quæ supponuntur esse eorumdem Imperatorum seu Jureconsultorum, quorum sunt ipsæ leges; Tituli autem Decretalium sunt Gratiani; vel aliorum; unde non habent tantam auctoritatem.

Cum Rubrica textui debeat accommodari.

Maximè in Decretalibus.

Et sanè mirandum foret jus magis velle punire Clericum, qui propter aliquem Ordinem minus alienus est ab hoc officio, quàm laicum, qui omnino caret Ordine. Nisi fortè propterea sit, quod illi sapius in hoc delinquant; quod etiam potuit esse ratio, quare compilatores Decretalium præfixerint Titulum, *de Clerico non ordinato*.

Quæ cum ita sint planè arbitror laicum, qui sic baptizasset, non teneri se tamquam irregularem gerere; ad minus enim dubium est, an factum ipsius illâ lege comprehendatur; adeoque dubitatur, an existat jus infligens irregularitatem pro tali Baptismo. Porro in dubio facti (excipio homicidium) non judicatur aliquis irregularis, minus in dubio juris. Cum ergo laicus in casu proposito non tantùm dubitet, an verè incurrerit irregularitatem; sed etiam probabiliter possit judicare in foro conscientie se eam non incurrisse; quis prudens, & obligabit illum in foro externo seculo scandalo?

40. Manet nihilominus dubium an factum facti laici dictâ lege comprehendatur.

Adeoque dubium an incurrit irregularitatem.

Sed hæc sufficiant de qualitate persone ministrantis; de quantitate autem quaeritur: An unus minister possit simul plures baptizare, aut plures ministri unum? Ad primam partem responsio erit

CONCLUSIO IV.

Potest unus minister simul plures baptizare applicando omnibus simul materiam & dicendo:

Yy 3

dicendo: *Ego vos baptizo* &c. validè semper, licitè non nisi in necessitate.

41. *Potes unus simul plures baptizare, validè semper?* Scotus.
 Ita docet Scotus 4. dist. 6. q. 2. n. 6. De tertio, inquit, membro divisionis, conceditur quòd iste plures simul aspergens, vel fundens, & simul proferens formam in plurali, dicendo: *Ego vos baptizo*: tamen peccat mortaliter: quia non servat formam impositam sibi ab Ecclesia, nisi forte esset tanta necessitas, quòd immineret mors omnium: & si quando singulos baptizaret sigillatim, aliquis eorum foret mortuus antequam alios baptizasset. Ubi requirit extremam necessitatem, id est, probabile periculum mortis alicujus sine Baptismo, nisi jam baptizaretur.

Hæc est communis Theologorum sententia, quæ probatur à simili in alijs Sacramentis: sic enim validè, & licitè in periculo naufragij unus plures simul absolvit à peccatis, dicendo, *Ego vos absolvo*. Similiter unus plures simul ordinar, dicendo: *Accipite potestatem offerendi* &c. *Accipite Spiritum sanctum* &c. Quidni & plures simul possit baptizare? Certè nec ratio nec auctoritas contrarium evincunt.

Illiè ex- tra necessitatem.

Itaque quemadmodum in Absolutione v. g. forma virtualitèr est multiplex propter particulam, *vos*, quæ æquivalet particulis, *te*, & *te*, ita etiam in Baptismo: & sicut non licet passim plures absolvere simul, sed tantummodo in necessitate; ita quoque illicitum est propter consuetudinem, & communem praxim Ecclesiæ in contrarium; plures simul baptizare extra necessitatem; illicitum, inquam, saltem venialiter; probabiliter etiam mortaliter, ut supra docet Scotus, & rursus insinuat verbis statim citandis.

42. *An mortaliter vel venialiter, disputatur.* Dicastillo.

Equidem Dicast. disp. 1. n. 138. probabilis judicat non esse mortale. Citat Vivaldum, Henr. Valent. & Reginaldum, nullo alio fundamento allegato. Verùm tamen cum sit res gravis & illicita, quidni graviter illicita? Sed adversarij facile negant, & deberent negare gravitatem rei.

Scotus.

Interim malum sequi iudicium nostri Doctoris, qui etiam dubitat, an necessitas à mortali excuset, inquiens: *An autem casus necessitatis, qui positus est de pluribus statim morituris, excusaret ministrum veniemem illa forma, Baptizo vos, à peccato mortali; dubium est.* Loquitur de suo tempore; nam modò post editum Rituale Romanum à Paulo V. indubitatum est excusare.

In necessitate licitè. De quo suo tempore dubitavit Scotus. Rit. Rom.

Hæc sunt verba Rit. Tit. de Sacramento Baptismi §. de baptizandis parvulis:

Quam tamen formam (*Ego vos baptizo*) in multis solim (loquitur de Baptismo monstro, quod est duplex persona, imminente periculo mortis) & in alijs similibus mortis periculo ad plures simul baptizandos, & ubi tempus non patitur ut singuli separatim baptizentur, alias nunquam licet adhibere.

Et hoc videtur rationabile: Quia, subnequit Scot. supra, ex quo in potestate Ecclesiæ fuit determinare istam formam ad illa verba, *Baptizo te*.... non videtur, quòd ista voluerit aliquem ita præcisè ad illam formam adhibere, ut per hoc alicui præcluderetur via salutis. Nunc autem in casu prædicto, alicui eorum præcluditur salus, si non posset aliquis sine peccato mortali uti ista formâ, *Baptizo vos*. Nam si in quocumque casu esset peccatum mortale, nullus deberet eos sic baptizare: nullus enim debet salutem alterius procurare, peccando in se mortaliter.

Ex quibus verbis colligi etiam minorem necessitatem posse sufficere, si Ecclesiæ velit. Sanè in partibus infidelium, ubi aliquando nescio quot millia uno die baptizantur, non apparet credibile, quòd super singulos eorum proferatur integra & specialis forma Baptismi.

Et quis improbaverit, si dixerimus ita baptizasse Apostolos Act. 2. v. 31. circiter tria millia hominum? Videntur hoc supponere DD. quando afferunt Apostolos tinxisse tantam multitudinem per asperionem. Alioquin si supra singulos particularem formam pronuntiasent, æque commodè per infusionem baptizassent. Quidquid fit de facto, possibilitas est ostensa.

Hæc de prima parte questionis, ad secundam Respondeo:

CONCLUSIO V.

Plures unum validè possent baptizare; equidem vix unquam licitè baptizant.

Probationi ad majorem claritatem præmitto cum Doctore Subelli suprà n. 2. Plures baptizare, potest intelligi vel eundem suscipientem, vel plures suscipientes: & utrumque adhuc subdividitur, quia si eundem, vel utrumque totum facit, vel unus altit, & verba altit profert, puta unus murus est & tantum altit: alter mancus est, & verba profert. Secundum etiam membrum subdividitur, quia si baptizatur plures, vel manifestè distinctos, vel manifestè, ut in monstro, de quo dubitatum si est una persona, vel dua. De